

TESTOVANIE V NAŠEJ OBCI

Uznesenie vlády z nedele 17.1.2021 rozhodlo o plošnom testovaní. Obec v zastúpení starostom obce začala plniť požiadavky a podmienky. Zostaviť kolektív zdravotníkov a dobrovoľníkov. Zabezpečiť priestor, ochranné dezinfekčné prostriedky, tlačoviny pre registráciu a evidenciu, orientačné tabuľky, prístrešky a ďalšie potrebné zabezpečenia. Podľa usmernenia

(Pokračovanie na str. č. 7)

SPOLUPATRÓNI EURÓPY

Pred štyridsiatimi rokmi – 31. decembra 1980 – Svätý Otec Ján Pavol II. apoštolským listom "Egregiae virtutis viri" (v preklade "Muži vynikajúcich čností") ustanovil sv. Cyrila a sv. Metoda za spolupatrónov Európy. V tomto liste vysvetľuje dôvody svojho rozhodnutia: "Pretože práve v tomto roku si cirkev pripomína 1500 rokov od narodenia sv. Benedikta, ktorého môj ctihodný predchodca Pavol VI. ustanovil v roku 1964 za patróna Európy, uznal som za vhodné ešte viac zdôrazniť ochranu Európy spojením zvláštnych zásluh bratov Cyrila a Metoda s dielom tohto patriarchu Západu."

Svätý Otec Ján Pavol II. rád používal porovnanie k plúciam: Ako človek, tak aj Európa má dvojce plúca – Východ a Západ. Ako človek, tak aj Európa a Cirkev potrebuje dýchať oboma časťami plúc. Európa bude životaschopná vtedy, keď Západ i Východ sa budú spoznávať a navzájom rešpektovať. Západná Európa dala svetu významnú osobnosť – sv. Benedikta z Nursie. Východná Európa dala svetu dve významné osobnosti – sv. Cyrila a sv. Metoda. Preto sa všetci traja pred štyridsiatimi rokmi stali patrónmi Európy.

(Pokračovanie na str. č. 7)

Krátko pred Vianocami sme pod Hôrkou sledovali práce na úprave svahu (o téme píšeme obšírne na strane č. 7).
Foto – Dana Smatanová

Je chváľhodné, že po naplnení štvrtstoročia pokračuje naša obec ďalej vo vydávaní mesačníka občanov Veľkého Kľíža.

Na prahu ďalšieho ročníka dovoľm si poďakovať členom redakčnej rady, popriať im, ale aj našim verným čitateľom v roku 2021 pevného zdravia, spokojnosti, porozumenia a trpezlivosti v neľahkom období pandémie. Rovnako chcem vyjadriť presvedčenie, že sa nám rozrastú rady spolupracovníkov a aktívnych tvorcov, ktorí prispievajú ešte k väčšej atraktivite našich novín pre Vás.

Ing. Anton Stanko, starosta obce

Kamkoľvek sa pozrieme, vidíme ľudí čítať noviny. Sú ich plné stánky, aj v obchodných domoch sú vyhradené miesta pre noviny a časopisy. Ľudia, ktorí často cestujú vlakom alebo autobusom, radi siahnu po dennej tlači, aby si prečítali správy z domova i zo sveta. Chcú byť informovaní.

Keďysi dávno, pred dvadsiatimi piatimi rokmi, sa aj v našej obci začali skromne, ale s nádejou, vydávať prvé čísla obecných novín s priliehavým názvom Nový Clus. Ľudia, ktorí stáli pri ich zrode, môžu byť právom hrdí a pyšní, že ich zámer nebol zbytočný. Sú to ľudia spojení telom i dušou s rodnou obcou a svojimi schopnosťami a vedomosťami

Začína sa písať 26. ročník Nového Clusu

a oboznámili sa s ich obsahom. Na stránkach novín si pozorný čitateľ nájde zaujímavosti z histórie, športu, rubriku s jubilantmi, aj niečo na povzbudenie duchovna a hlavne postrehy zo života našej obce, čo sa v nej počas mesiaca udialo.

Aj teraz máte pred sebou ďalšie číslo. Ani sme sa nenazdali a vstúpili sme do 26. roka ich „života“. Sme radi, že sa stali vašim blízkym rodinným priateľom. Verím, že zostanete aj naďalej verní našim i vašim novinám. Ak zažijete niečo pekné, alebo máte zaujímavý podnet, ktorý by obohatil stránky Nového Clusu, určite nám o tom napíšte. My v redakcii sa vždy potešíme novému dopisovateľovi, ktorý sa podelí so svojimi myšlienkami, postrehami, či poukáže na prípadné nedostatky.

V mene celej redakcie vám, naši milí priaznivci našich/vašich novín, prajem šťastný, zdravý a úspešný celý nový rok. Mnoho nových správ, nech sa našej obci a ľuďom v nej darí. Začnime ho teda zvesela a spokojne, pripravení na nové životné výzvy. Pri čítaní zaujímavých stránok, ktoré pre vás pripravíme, želá nerušené a príjemné chvíle

Anna Kňazeová

ODKAZ BUDÚCIM GENERÁCIAM

Povinnosťou novinára je zaznamenávať všetko podstatné a dôležité. O to viac, ak v mieste, kde pôsobí, nejestvuje niekto, kto by písal miestnu kroniku. Noviny ju vlastne nehrádzajú. To platí predovšetkým tu u nás.

Tí, čo budú čítať tieto stránky, keď my tu už dávno nebudeme, sa asi budú čudovať. Čo sa stalo na prelome rokov. Prečo sa nič nepíše o Jasličkovej pobožnosti, Vianočnom koncerte, alebo o tradičnom stretnutí pútnikov pri kaplnke sv. Rodiny. Nebola žiadna Silvestrovská zábava? A čo Novoročný stolnotenísový turnaj, Trojkralový výstup turistov, žiadne plesy v kultúrnom dome... Nič sa nekonalo. Nemohlo. Pandémia koronavírusu a opatrenia to nedovoľujú. Od Silvestrovskej noci sú zatvorené kostoly. Stále platí núdzový stav. Počas víkendu, v dňoch 22.-24. januára u nás a na území celej krajiny prebehlo už tretie testovanie v poradí až do 26. januára. „Dobrovoľné“ (o dobrovoľnosti sme podali vysvetlenie ešte v novembrovom čísle). Verejno-spoločenský život celkom zastal. Noviny ale vyjsť musia. Veď sa vraví, keď slnko vyjde aj noviny vyjdú. A tie naše Vám znovu predkladáme....

Peter Maťašeje

Beažošeláme

V mesiaci január 2021 oslávili jubileum naši spoluobčania:

Ing. Ondrej Strmeň – 60 rokov
Eva Belianska – 70 rokov

Mgr. Božena Čavojová – 70 rokov

Z najstaršej generácie oslávili svoje narodeniny títo naši spoluobčania:

Augustín Varga – 83 rokov

Mária Valuchová – 83 rokov

Jozef Kňaze – 94 rokov

V mesiaci december m. r. oslávila 93 rokov

aj naša spoluobčianka Mária Čermanová.

Nedopatrením sa stalo, že v decembri sme toto nezverejnili.

Oslávencom srdečne blahoželáme a prajeme im predovšetkým pevné zdravie, Božie požehnanie a spokojnosť v kruhu svojich najbližších.

Redakcia Nového Clusu
a pracovníci obecného úradu

* NOVORODENCI *

.....

† OPUSTILI NÁS †

Jozef Vlčko *2.9.1953 † 18.12.2020

Mária Spišáková, rod. Benková

*31.3.1928 † 19.12.2020

Marián Valenteje

*3.7.1954 † 19.12.2020

Anna Neštepová, rod. Kristlová

*18.12.1937 † 9.1.2021

Mária Benešová, rod. Staňová

*19.4.1935 † 16.1.2021

POĎAKOVANIE

Ďakujeme príbuzným, priateľom, jeho kamarátom z mladosti a všetkým známym, ktorí sa prišli rozlúčiť s

Jozefom Vlčkom

z Klížskeho Hradišťa, ktorý nás vo veku 67 rokov navždy opustil 18. decembra 2020.

Zároveň ďakujeme za kvetinové dary a prejavy sústrasti.

Smútiaca rodina

POĎAKOVANIE

Dňa 19.12.2020 nás opustila vo veku 92 rokov mamička, starká i prastarká pani učiteľka

Mária Spišáková

Ďakujeme všetkým, ktorí ju sprevádzali na ceste do večnosti. Súčasne ďakujeme za modlitby, prejavy sústrasti i kvetinové dary.

Dcéra s rodinou

POĎAKOVANIE

Čas ubieha a nevráti, čo vzal.
Len láska, úcta a spomienky
v srdciach zostávajú...

Dňa 13. januára sme sa rozlúčili s milovanou manželkou, drahou mamičkou, milujúcou starou mamou a babkou

Annou Neštepovou

Touto cestou vyjadrujeme poďakovanie príbuzným a známym za prejavy sústrasti a kvetinové dary. Kto ste ju poznali, venujte jej spolu s nami tichú spomienku. Manžel Pavel a dcéry Zuzana, Eva, Gabriela a Viera s rodinami.

Reprodukcia obrazu z knihy. **Vzkriesenie. Tabuľová maľba z Pašiového cyklu na zadnej – smútočnej strane oltára. 1515 – 1517.** Cyklus obrazov sa končí v dolnom rade vpravo výjavom vzkrieseného Krista so zástavou víťazstva nad smrťou. Nechýba ani trojica žien s nádobami s vonnými masťami naľavo od Krista. Výjav umiestnil do krajiny s mestom a vysokými horami v pozadí.

Unikátna Biblia vo farskej knižnici

Vo všeobecnosti sa vie, že najčítanejšou knihou na svete je Svätá Biblia. Ako sa dozvedáme, podieľalo sa na nej viac ako 40 autorov a vznikala približne 1500 rokov. Je preložená do viac než 2000 jazykov a celkový počet výtlačkov celej Biblie alebo jej častí sa odhaduje na 6 miliárd. Vedci a historici ju považujú za najstaršiu knihu sveta.

Nové vydávania Biblie stále pokračujú. Vo svete, Európe, a aj u nás na Slovensku. Vydavateľstvo IKAR vydalo reprezentačnú knižnú novinku **BIBLIA s unikátnymi fotografiami Majstra Pavla z Levoče**. Ide o limitovaný náklad. Správca našej farnosti vdp. dekan Anton Kováčik zaobstaral jeden takýto vzácny kus pre farskú knižnicu. Tento výtlačok je evidovaný pod číslom 572.

Knihu kníh svojimi umeleckými fotografiami obohatil uznávaný fotograf Jan Wiliam Drnek. Cez majstrovské fotografie môžeme v knihe obdivovať jednotlivé výjavy, detaily postáv, ako i celé kompozície diel Majstra Pavla. Zaiste, mnohí sme boli v Levoči a na iných miestach, kde sa dá obdivovať jeho tvorba. Sú to však okamihy, ktoré rýchlo pominú. Vďaka tejto knihe ich môžeme nerušene a nekonečne obdivovať, k jednotlivým výjavom si prečítať komentáre a prečítať si o ich tvorci.

Peter Maťašeje

ODIŠIEL VZÁCNÝ ČLOVEK

Vo veku 90 rokov zomrel v utorok 5. januára 2021 kanonik Nitrianskej sídelnej kapituly, titulárny opát Zoborského kláštora, správca Diecéznej knižnice v Nitre, cirkevný historik a vysokoškolský pedagóg.

Mons. ThDr. Ladislav Belás bol hrdým rodákom z považskobystrickej mestskej časti Milochov. V roku 1953 bol v Dóme sv. Martina vysvätený za kňaza. Muž knihy - tak ho v roku 2000 nazval minister zahraničných vecí Svätej stolice, kardinál Jean-Louis Tauran. Patril medzi uznávaných vzdelancov s obdivuhodnými vedomosťami, ktorí sa pričínili o skúmanie histórie cirkvi a národa na Slovensku.

Jeho múdrosť, ľudskosť, túžba po vedomostiach, vynikajúca pamäť a ochota pomáhať druhým, môžu byť inšpiráciou aj pre ďalšie generácie. Ja som sa s pánom kanonikom spoznal ako malý miništrant, keď bol v sedemdesiatych rokoch ako asistent na birmovke v našom farskom kostole. Následne krátko na to niekoľkokrát počas leta zastupoval nášho pána dekana Floriána Sabu v čase, keď bol na liečení v Tatrách. Prečo

zastupoval práve kňaz Belás? Asi aj preto, lebo vtedajšieho kaplána Sabu v Považskej Bystrici si ho ako žiak vybral Belás za birmovného otca! Od spoznania som sa snažil využiť každú možnosť sa s ním osobne stretnúť. Či na biskupskom úrade, kde bol tajomníkom biskupskej kancelárie, alebo na Dolnej fare v Nitre, kde bol farárom, či v diecéznej knižnici, kde bol riaditeľom, na pútnických miestach, v jeho byte a v posledných troch rokoch aj v dome Promeritae Quietí v Nitre na Šindolke, kde žil na odpočinku posledné 3 roky svojho života. (Naviac, bol naším sobášiacim.)

Posledné kontakty s ním sú nezabudnuteľné a aj inšpirujúce. Pred Vianocami, 20.12.2020, som s ním telefonoval a želať sviatky. Tesne po sviatkoch ma prekvapila „karta“ v poštovej schránke na adresu starostu s nasledovným textom: „Okrem telefónu posielam aj písaný vianočný pozdrav a novoročné blahoprianie. Nemám sa zdravotne najlepšie, ale mnohí mladí sú na tom horšie. Preto som spokojný vo svojich skoro 91 rokoch.“ Pán kanonik, odpočívajte v pokoji!

Ing. Anton Stanko

ZA MUDR. MARIÁNOM BIELICHOM

Na sklonku roka, 22. decembra, zomrel vo veku 69 rokov MUDr. Marian Bielich. Žil a pôsobil v Nitre, no my si pripomínáme túto osobnosť z lekárskeho prostredia aj v Novom Cluse.

Jeho rodičia pochádzali z Ješkovej Vsi. Hoci detstvo prežil vo Veľkých Ripňanoch, za ktoré hrával aj futbal, dodnes si jeho rovesníci na neho spomínajú aj v klížskej doline. Do Ješkovej Vsi chodil na prázdniny, neskôr, keď už mal lekársku prax, viacerí naštinci ho vyhľadávali v jeho ambulancii.

Gymnázium vyštudoval v Topolčanoch. Následne na Univerzite Komenského v Bratislave študoval medicínu. Potom pokračoval vojenskou službou v českom mestečku Pacov, kde dosiahol hodnosť kapitána v zálohe. Po návrate začal pracovať na urologickom oddelení FN - Nitry, kde sa podieľal na budovaní Nitrianskej urológie spolu s ďalšími veľkými menami Nitrianskej urológie. Pôsobil tam do roku 2015. Jeho celoživotnou partnerkou bola MUDr. Emília Bielichová, s ktorou mal tri deti – Mária, Emíliu a Mariána.

Dlhé roky pracoval aj na pôde Západoslovenského futbalového zväzu. Bol jedným z najlepších lekárov, akého v štruktúrach ZsFZ mali. Ako sme sa o ňom dočítali ... **Žil ako vietor z hôr, žil rýchlo a rýchlo nás aj opustil.** Všetkým, ktorí ho poznali veľmi chýba. Česť jeho pamiatke!

Peter Maťašeje

Udalosti, Postrehy a Novinky slovom a obrazom v skratke

○ V predvianočnom čase sme sa rozlúčili s našou občiankou, niekdajšou pani učiteľkou Máriou Spišákovou. Na jej pohrebe predniesol starosta obce rozlúčkovú reč. Ocenil jej obetavú a záslužnú prácu, vo väčšine pôsobenia v základnej škole v Klátovej Novej Vsi. Učila tam prevažne prváčikov robiť prvé ťahy v písaní čiarok, oblúčikov, prvých písmen. No okrem vedomostí do nich vštepovala aj morálne zásady, ktoré v plnej miere sama vo svojom živote rešpektovala.

*Trochu netradične, už dva dni pred štedrým dňom – 22. decembra v dopoludňajších hodinách – zástupcovia skautskej organizácie priniesli do nášho farského kostola betlehemské svetlo. Na rozdiel od rokov minulých a z dôvodov dobre známych bola u nás len táto dvojica. Mladí skauti a skautky tentoraz neprišli.
Foto – Peter Maťašeje*

○ Starosta obce Ing. Anton Stanko krátko pred Vianocami navštívil Miloša Marku, reštaurátora nášho Betlehemu, aby mu osobne poďakoval. Ocenil jeho úsilie, zručnosti a snahu o zachovanie vzácnej pamiatky, ktorá nám každoročne, vždy na prelome rokov, ozdobuje náš farský kostol. Ako symbol vďaky mu podaroval reprezentačnú knižnú publikáciu s venovaním novinku, o ktorej sme informovali vo vianočnom čísle.

Počas vianočných sviatkov mal náš okres a naša farnosť veľké šťastie, pretože sme mohli sláviť sväté omše v kostole. Samozrejme, v obmedzenom režime. Neodmysliteľnou súčasťou vianočných sviatkov je koledovanie s DOBRŮU NOVINOU. Hoci sa koledníci na koledovanie tešili, nacvičovali vinše a piesne, napokon koledovať nemohli. Pandémia nás obmedzuje na každom kroku. Organizátori sa preto rozhodli zachrániť aspoň zbierku na pomoc deťom v Afrike.

V našom farskom kostole sme na túto zbierku vyčlenili jednu pokladničku. A naši farníci s úsmevom na tvári a s ochotou v srdci pomôcť deťom tretieho sveta vkladali do nej svoje finančné dary. Napriek tomu, že zbierka trvala iba týždeň, vyzbieralo sa pekných 950 €. Pánboh zaplať. Ďakujeme Vám, ktorí ste naklonení Dobrej novine a štedro ju podporujete. Uvedomujem si, že koledovaním prinášame veľa požehnaní a radosti aj do našich rodín a aj do života afrických detí, ktorým zo srdca prajeme, nech majú lepší život.

Zbierka Dobrá novina stále trvá a ak niekto nestihol prispieť, stále je možnosť zaslať príspevok na účet tejto verejnej zbierky. Číslo účtu: SK77 1100 0000 0029 404507894.

Anna Húdoková

Táto sedemčlenná skupina turistov sa 28. decembra vybrala na Michalov vrch. Konala sa tam brigáda ktorú zorganizoval Pavol Hlaváček. Chystalo sa drevo, vyčistilo sa okolie ohniska a posedenia.

○ Nedávne sviatky boli, okrem všetkého iného, aj príležitosťou obdarovať svojich najbližších. Tešili sa najmä deti. Možno aj z úžasnej elektronickej knihy Kúzelné čítanie od Albi – **Slovensko**. Na trhu je síce už dlhšie, no mi sme si ju všimli až teraz. Pozoruhodnou je najmä skutočnosť že v knihe, ktorá v slovenčine hravou formou predstavuje mestá, kraje, pohoria aj vodstvo Slovenska, no a samozrejmosťou sú informácie o pamiatkach, slávnych osobnostiach, priemysle či poľnohospodárstve, má miesto aj náš románsky kostolík. Túto interaktívnu knihu nahovoril Dušan Kaprálik a obsahuje viac ako 1700 zvukov a textov.

○ V obci Bojná mali počas sviatkov netradičný Betlehem. Figuríny v nadživotnej veľkosti zhotovené z dreva boli vyzdobené ako medovníky. Zapožičali ho z Českej republiky, pred pár rokmi bol aj súčasťou Vianočných trhov na Staromestskom námestí v Prahe. Návštevníci obce si ho mohli pozrieť do konca januára. O tejto pozoruhodnej záležitosti v utorok 22. decembra odvysielala reportáž RTVS. Na Štefana zasa TV Markíza. V obidvoch sme mohli vidieť, okrem iných, aj nášho rodáka vdp. Petra Paliatku, správcu tamojšej farnosti.

○ **„Ďakujem Vám za Vašu nezištnú prácu pre obec! Aj keď nás pandémia o niektoré aktivity v tomto roku ukrátila, neuberá to na Vašej snahe a aktivite, práve naopak! Vážim si ju a ďakujem!“**

Tieto slová spolu s prianím k Vianočným sviatkom a novému roku boli súčasťou ďakovného listu, ktorý aj s malou pozornosťou dostala dvadsiatka aktívnych občanov. Starosta obce takouto formou (a už druhý rok po sebe) ďakoval a ocenil občanov, ktorí aktívne pôsobia v záujmových organizáciách obce a ktorí obetujú svoj čas pre jej rozvoj a napredovanie vo viacerých oblastiach.

Informácie zozbieral, napísal a zostavil Peter Maťašeje

Syn našej rodáčky má zaujímavú prácu

Koncom roka zasiahlo územie bývalej Juhoslávie zemetrasenie. Otrasy boli zaznamenané aj na našom území na viacerých seizmografických prístrojoch. Reportáž o tom priniesla 29. decembra minulého roka TV JOJ, ktorá navštívila Geomagnetické observatórium a seizmickú stanicu v Hurbanove, ktoré je detašovaným pracoviskom Geofyzikálneho odboru Ústavu vied o Zemi SAV. Geomagnetické observatórium v Hurbanove je národnou inštitúciou, ktorej poslaním je monitorovanie a interpretovanie premenného zemského magnetického poľa. Observatórium oficiálne založil 30. septembra 1900. Vedúci tohto pracoviska Mgr. Fridrich Valach, PhD., s ktorým sa rozprávala redaktorka TV JOJ Drahu Dobrovičová, vysvetlil, že seizmograf tohto pracoviska, ktorý má už 111 rokov a je jediným fungujúcim mechanickým prístrojom svojho druhu v strednej Európe, zaznamenal svojím hrotom na začadený papier asi 50 otrasov. A teraz vysvetlenie, prečo sa o tejto udalosti zmieňujem. Fridrich je totiž úzko spätý s našou obcou, pretože jeho mama Mária sa tu narodila a je dcérou Anny Bujnovej, našej najstaršej občianky, o ktorej sme písali v minuloročnom novembrovom Novom Cluse. Fridrich má zaujímavú prácu a má ju rád. Svedčí o tom aj publikácia *Magnetické búrky: Fyzikálne základy*, ktorá mu vyšla vlni v lete.

Ing. Zuzana Holáková

Okamihy života

/ jubileu Márie Zajacovej Spišákovej /

Zrkadielka, čriepky, okamihy

Žiť život naplno, aj snivý

mať sen a aj ho uskutočniť

Robiť pre ľudí a šancu nepremárniť.

Tancovať, spievať a hrať

Lúbiť, rozsievat' radosť a sa smiať

Na javisku stáť, ako „Smutný kráľ“

Čo radosť rozdával a s dievkami sa hral.

Mať krdel' detí a veľa ich naučiť,

kde tvrdé y písať a pritom ich nemučiť,

Učiť počúvať Bethovena aj kúsok z Mozarta,

Bol deťom zážitok zúčastniť sa tohto koncertu.

Žiť život s blízkymi svojimi

Na dedine pod svojimi stromami

A zažiť svojej práce „Žatvu“ ozajstnú, trocha slávy a skromnosť tebe vlastnú.

„Svadba u Richtárov,“ to boli ovácie pre všetkých hercov to boli chvíle milé.

Veľká vďaka ti patrí, režisérka naša.

Ved' každý to o tebe u nás hlása

Ty si Mária pre všetkých nám blízkych dirigentka, zberateľka piesní klížskych.

Nech zdravie Ti dlho slúži

Nech Tvoje srdce ešte túži

radosť, hudbu, smiech rozdávať

Do dlane položiť srdce a dávať.

Anna Dobiášová

Podakovanie pani učiteľke

V ušiach mi často zarezonuje pieseň: „Čas letí ako bláznivý, ja nechytím ho ani vy...“ Čím som staršia, tým viac si to uvedomujem. V prípade našej pani učiteľky, Marienky Zajacovej, rodenej Spišákovej, ma to ale akosi prekvapilo. Je to naozaj pravda? Že by ona už mala sedemdesiatku?

Vtedy som si uvedomila, že veď áno, je to tak. Veď my, jej prví žiaci, budeme mať onedlho šesťdesiat. Spomienky ma zaviedli až do školského roku 1973/1974, keď sa pred žiakov zo 6. A v Klátovej Novej Vsi postavila začínajúca pani učiteľka, Marienka Spišáková. Boli sme jej prvá trieda. Tvorili ju deti z Klátovej Novej Vsi, Turčianok a piati boli z Veľkého Klíža. Chlapci sa do nej hneď zaľúbili a dievčatá ju nesmierne obdivovali. Každá chcela byť ako ona. Učila nás slovenský jazyk a hudobnú výchovu. Jej hodiny boli na tú dobu veľmi moderné a zaujímavé. Nesmierne sa mi páčili hodiny slohu. Nezabudnem ani na to, ako sme robili nástenné noviny. Tvorili sme ich v skupinách, čo bolo pre nás tiež novinkou. Obmieňali sme ich potom každý mesiac.

No a hudobná výchova? Tú sme milovali. V triede sme mali klavír, na ktorý niekto sem-tam brnká. Potajomky, lebo to bolo zakázané. Za to, že vieme texty mnohých ľudových piesní a vieme ich aj spievať, vďačíme práve jej. V tom období bola veľmi populárna skupina ABBA. No a najväčšou odmenou pre nás bolo, keď pani učiteľka priniesla LP platňu a my sme mohli nielen počúvať, ale aj spievať ich najväčšie hity. Všetelijako, len nie po anglicky. Vôbec nám to ale nevadilo.

Pod vedením pani učiteľky sme nacvičovali rôzne scény, tanččky, básničky do predstavení pre verejnosť. Mne sa najviac páčilo pásmo Vítania jari. S najlepšou kamarátkou sme v tomto predstavení niesli Morenu. Pani učiteľka jej zvýraznila líca rúžom, aby bola pekná. Veľa z týchto predstavení sprevádzal aj školský spevokol, ktorý tiež viedla. Získala k spevu aj mnohé iné ženy a aj teraz vedie ženský spevácky súbor vo Veľkom Klíži.

Po skončení základnej školy nás každého odvialo inam. Aj naša pani učiteľka sa presťahovala do Topolčian. Prišli iné triedy, iní žiaci. Keď ju stretneme, sme prekvapení, že čas na nej nezanechal žiadne stopy. Stále je usmievavá, vitálna, stále má v očiach iskru. Vždy si nájde čas na pár slov, aby sa s nami porozprávala o našich životných cestách.

Milá pani učiteľka, prijmite srdečné blahoželenie k Vášmu životnému jubileu od svojich prvých žiakov. Keby sme mohli byť osobne s Vami, každý by Vám spolu s kvietkom isto povedal, čo Vám praje do ďalších rokov. A všetci spoločne by sme tak poskladali krásnu kyticu. Touto formou posielame aspoň podakovanie spolu s práním zdravia, šťastia, lásky, životného optimizmu, rodinnej pohody.

V mene celej triedy
Mgr. Jana Kňazeová, rodená Zitová

Mladá začínajúca pani učiteľka so svojou prvou triedou.

Tak, ako je v nadpise tohto článku, tak sa to spieva v jednej známej piesni a je to skutočne tak! Preto opäť by som sa chcel vrátiť hlboko do spomienok, tento krát na naše detstvo.

Mladosť našej generácie neoplývala prepychom, bola chudobná, skromná, ale veselá a hravá. Ako deti nemali sme kolobežky, čo by sme sa mohli naučiť udržať rovnováhu. Bolo dosť, keď v domácnosti bol bicykel a to pánsky. Ten mal vodorovnú vrchnú rúru a to bol detský problém – naučiť sa bicyklovať. Najprv pravú nohu na jednom pedáli naučiť sa držať rovnováhu, potom oboma nohami (skríža) pod rúrou, až potom, keď dosiahol na pedále, mohol sa bicyklovať nad rúrou. Takýchto bicyklistov sme už obdivovali. Neboli kolobežky, ale predsa jedna v dedine sa objavila. Tú zhotovil, až ma pamäť neklame, Aladár Kňaze (Alino Cepákeje). Býval v Húdokeje uličke, potom postavil si dom a býval vedľa domu Júliusa Chrenku oproti Ing. Strmeňovi v Klížskom Hradišti. Kolobežka bola celá z dreva (koliečka, riadenie) a tak perfektne vypracovaná, že sme ju všetci obdivovali.

Nebola televízia, nepozerali sme rozprávky. Bolo v obci možno iba jedno jediné rádio a to u pána Rudolfa Dziana na vrchu dediny, otca nežijúceho Ing. Emila Dziana. Všetko nahradili rôzne detské hry.

Pred rodičovskými domami (v strede dediny, kde je kríž) Imricha Bujnu (85ročný) až po dom Júliusa Gubu (81ročný) hrávalo sa tzv. „Cego“. Neskúmal som význam tohto slova, ani prečo sa táto hra volala tak. Viem, že dvaja zhora zarážali malú loptičku a dvaja zdola ju chytali a triaľali do toho, ktorý utekal po vymedzenej vzdialenosti. Keď ho loptou trafili zasa partia zdola išla zarážať loptu. Veľmi lacná, jednoduchá hra bola „Hra na piceka“. Na asi 10 cm dlhé, okrúhle drevko zastrúhané do tenka na oboch koncoch, udrelo sa paličkou dlhou asi 60-70 cm aby drevko zo zeme poskočilo a vtedy ďalším úderom drevko zarazil ďalej, niekedy aj dosť ďaleko. Druhá strana toto drevko – piceka chytala do ruky alebo do čapice. Keď sa jej to podarilo, tak došlo k výmene postov.

Najznámejšia, ale aj najobľúbenejšia bola hra „na gramorky“. Pred niektorými domami na rovných, hladkých povrchoch od určitej vzdialenosti (cca 2-3 m) kotúľaním po zemi hádzali sa tieto malé, hlinené, rôzne sfarbené guľôčky do jamky. Kto trafil viac guľiek do jamky, ten potom všetky – teda svoje aj súperove rozhodil čo najbližšie ku jamke. Potom prstom – ukazovákom triaľal guľičku do guľičky aby odrazom iba jedna spadla do jamky. Vtedy hráč vyhral aj guľky súperove. Aj ja som hrával. Raz som vyhral, inokedy prehral. Na poslednú hru som nezabudol, lebo vtedy s uznávaným silným súperom J. Chrenkom som všetky guľičky prehral aj s vreckom. Vrecko som predal za 20 guľiek s cieľom, že sa mi podarí moje guľičky vyhrať späť – no nepodarilo sa.

Detský rozumček bol citlivý a tak reagoval aj na vypuknutie SNP (29.8.1944) a následne na partizánsku činnosť v obci Klížske Hradište. Stopy v detských hlavičkách zostali na nezabudnuteľný deň sviatku Troch kráľov v roku 1945. V tento deň obec Kl. Hradište bola prepadnutá veľkým počtom nemeckých vojakov. Do každého dvora

Uprchlo mláďa ako sen, zostali spomienky len...

– domu vstúpil vojak – hľadáli partizánov. Chlapov vyhnali von,

museli ísť na vtedy veľké, nezastavané priestranstvo pri jazierku Lázeň. Po sústreďení všetkých chlapov prečítali mená a priezviská tých občanov, ktorí boli podozriví zo spolupráce s partizánmi. Pri tejto vojrovej akcii podarilo sa Nemcom postreliť do ľavej ruky a potom aj chytiť utekajúceho partizána Jána Holáka (nar. 1914) z Kl. Hradišťa. Štyria – piati občania spolu s partizánom Jánom Holákom kráčali pešo na Nemecké gestapo do Topolčian. Občanov po výsluchu (3-5 dní) pustili domov, no partizána Janka Holáka (tak ho občania oslovovali) o niečo neskôr našli občania Krnče pod lesíkom, mŕtveho. Pochovali ho a to hneď pri vstupe vpravo, pekne do cintorína v obci Krnča, neďaleko od Topolčian. Práve v týchto dňoch si pripomíname 75.výročie tejto smutnej a tragickej udalosti.

Chlapci ovplyvnení týmito udalosťami vymysleli hru na vojakov. Dve strany chlapcov – vojakov bojovali proti sebe. A nie hoci ako! Boli vyzbrojení samopalmi a puškami. Samozrejme, že opäť všetko z dreva. Niektoré „zbrane“ boli skromné, ale boli aj také, čo vynikali – boli ako kópia skutočného automatu, alebo pušky. O takýchto bojovníkoch bol veľký záujem. Strelbu bolo aj dobre počuť z úst detských vojakov.

V neskoršom veku 12 – 16 r. prišla aj hra s loptou. Táto bola handrená, t.j. z handier vyhotovená do okrúhla. Bola však dosť ťažká a pri kopaní bosou nohou to bolo nie moc športové! Na zhotovenie takejto lopty, ktorá spĺňala aj estetické kritériá, (bola pekná, presne guľatá trochu aj odľahčená) bol veľmi šikovný zhotoviteľ Pavel Minárik z Kl. Hradišťa, ktorý býval nad jazierkom Lázeň pod farou. Oženil sa a býval v Klátovej Novej vsi, kde je aj pochovaný. Neskôr sa na Hradišti objavila aj riadna futbalová lopta s dušou, s remencovým šnurovaním. Futbal sa hrával vo Vyšovci, v jarku v smere ako býval Jozef Bujna (nar.1935), už nežijúci. Tí, čo nehrali, sedeli na brehu a povzbudzovali. Lopta sa často opravovala, lebo už mala niečo za sebou. S takýmto futbalom (loptou) pozašívajúcim z viac malých kožených dielov, plus otvor na dušu stiahnutý koženým remenom, hrávalo sa dlho aj na Hôrke, teda všade.

Pri všetkých detských hrách, na ktoré si spomínam a snažil som sa ich aj trochu opísať, aby čitatelia vedeli, že tam bola telovýchova, pohyb, beh, rozvíjala sa pracovná zručnosť, ale aj myslenie. Teraz telovýchova u detí nie je až takou prioritou ale v popredí je rozvoj detského myslenia – viac informácií, vedomostí, teda to, čo si vyžaduje moderná doba.

To bolo také v mojej mysli krátke, v písaní trochu dlhšie zaspomínanie na veľmi, veľmi mladé časy. A prečo? Lebo spomienky sú trvalejšie, ako kvety najvzácnejšie, kvety uschnú, uvädnu, spomienky však zostanú.

Prijmite prosím odo mňa túto skromnú pozvánku na prechádzku myslou a zaspomínajte si aj Vy na to svoje - Vaše krásne detstvo!

Veľa zdravia, šťastia, Božieho požehnania, veľa pekných spomienok mladým, starším, a starým praje v novom roku 2021 Štefan Poliačik.

PREKVAPENIE

Veru, bolo to prekvapenie. V deň, na ktorý sa po celý rok tešili mali aj veľkí, na štedrý deň, bola obdarovaná aj naša redakcia. Pozdravy dostávame, ale darček? No neviem, nepamätám sa. Dostali sme biely ako sneh, svietnik v tvare venca. Veľmi pekný venček.

Tento svietnik vyrobili ruky pacientok akútneho ženského oddelenia Psychiatrickej kliniky Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, v rámci terapie starostlivosti o duševné zdravie. Dostali sme ho ako poďakovanie za článok, v ktorom sa spomína naša občianka a zároveň aj úseková sestra tohto oddelenia Katarína Bielichová.

Foto - Peter Maťašeje

V júlovom čísle Nového Clusu sme uverejnili o nej článok pod názvom SPOLU TO ZVLÁDNEME. A v tom článku sme opisovali situáciu, v ktorej sa toto oddelenie ocitlo. Oddelenie majú pekne vymalované, ale na očalúnenie starých penových stoličiek už nezvyšili peniaze. Toto oddelenie si založilo občianske združenie CESTA K MENTÁLNEMU ZDRAVIU a prostredníctvom tohto združenia sa snažia zadovážiť si peniaze na modernizáciu svojho oddelenia. V článku išlo konkrétne o finančné prostriedky na očalúnenie spomínaných stoličiek. Uviedli sme aj číslo účtu a poprosili sme čitateľov Nového Clusu, že ak môžu, nech pomôžu. Na účet im prišlo od jednej darkyne 50€. A za túto sumu sa nám pacientky poďakovali týmto veľmi pekným darčekom. My v Novom Cluse si dovoľíme ešte raz zverejniť číslo účtu s prosbou o pomoc. Ak môžete, prispajte svojím finančným darom na dobrú vec. SK65 7500 0000 0040 2677 5590.

Darcom vopred ďakujeme a ďakujeme aj Katke Bielichovej a jej pacientkam, ktoré pod jej vedením zhotovili a darovali nám to najvzácnejšie, svoj čas.

Anna Húdoková

Na návšteve v archívoch časť 10.

Počas posledného roka sme sa pri našich návštevách v archívoch opierali hlavne o **matriky**. Čo všetko sa v nich dá nájsť? Príbehov, ktoré sme z týchto matrik prinášali, bolo mnoho a určite ich tam je ukrytých ešte oveľa viac. Na hľadanie treba nápad a potrebný je aj čas. Žiadne z týchto príbehov nie sú napísané priamo. Matriky totiž nie sú písané ako kroniky, v ktorých by boli popisované okolnosti, situácie a detaily. Matriky je potrebné listovať stránku po stránke, pozorne čítať, porovnávať a vyhľadávať. Niekedy sa nestačí ponoriť len do tajomstiev krstnej kroniky, ale pre poskladanie príbehu je potrebné porovnávať informácie aj so sobášnou či úmrtnou. A k tomu forma... Nie každý kňaz písal čitateľne. Niektorí písali ukážkovo a ich krasopis je obdivuhodný. Na druhej strane, časť kňazov mala nečitateľný rukopis, písali archaickým jazykom a navyše bez štruktúry a neprehľadne. Pod (ne)kvalitu záznamu sa samozrejme často podpísal aj zub času. Niekde sú stránky zažltnuté, inde nájdeme rozpitý atrament. V niektorých obdobiach chýbajú časti stránok alebo aj niekoľko strán za sebou. Ďalšou komplikáciou pri našej objavnej ceste bolo to, že matriky boli v priebehu rokov písané rôznymi jazykmi. V niektorých časových obdobiach boli písané latinčinou, v iných maďarčinou a v niektorých archaickou slovenčinou.

Čo nám ukázali **krstné matriky**? Ako vieme, v minulosti bolo obvyčajou druhý deň po narodení nechať dieťaťko pokrstiť. Pri záznamoch sme si všimli jednu zaujímavosť. Krstní rodičia boli v minulosti obvyčajne vyberaní mimo pokrvnej rodiny. Pravdepodobne sa vo všeobecnosti rodičom osvedčilo, že v prípade choroby v rodine, sa mal o siroty kto postarať. Ako sme v časti o cholere a iných epidémiách spomínali, nebolo nič nezvyčajné, že ak sa už choroba dostala do dvora a rodiny, kosila zaradom zvyčajne ľudí jednej generácie. Krstné matriky neboli na počiatku prehľadne štruktúrované. Do konca devätnásteho storočia už obsahujú oveľa viac informácií v ustálených stĺpcoch. Okrem mena a dátumu tam nájdeme mená rodičov, krstných rodičov, kňazu vysluhujúceho krst či adresu. Keďže sa detičky niekedy narodili neduživé a často zomierali krátko po narodení, bývala pripísaná poznámka - meno toho, kto bábätko pokrstil. Či to bola pôrodná baba alebo sused nevedno, bola iba pripísaná poznámka, že to nebol kňaz. Úmrtia sa zaznačovali do inej matriky, ale ak sa dieťaťko narodilo a zomrelo v krátkom časovom slede, kňaz zvykol doplniť krátko poznámku aj v krstnej matrike o tom, že dieťaťko zomrelo.

Skúsme však veselšiu tému. Pozrime sa trochu podrobnejšie na **sobášne knihy**. Svadby v súčasnosti sú zvyčajne veľkolepou akciou pre celú rodinu. Síce aj dnes bývajú rôzne zaujímavé dátumy, ktoré sú frekventovanejšie a preferované snúbenkami, ale vo všeobecnosti môžeme povedať, že dnes sa svadby uskutočňujú počas celého roka. A zvyčajne je to v sobotu. Toto však rozhodne nemôžeme povedať o svadbách konaných pred viac ako sto rokmi. **Kedy bývali svadby?** Vtedy by nikomu ani nenapadlo mať svadbu v advente či pôste, a už vôbec nie v júli alebo auguste, kedy bolo na poli najviac roboty. Asi to malo aj iné praktické vysvetlenie, prečo sa svadby konali prevažne v dvoch termínoch. Nepokazila sa zabíjačka ani koláče ☺. Na jeseň, po zbere úrody, bolo potrebné stihnúť svadbu ešte pred adventom. Alebo potom bola svadobná príležitosť počas fašiangov

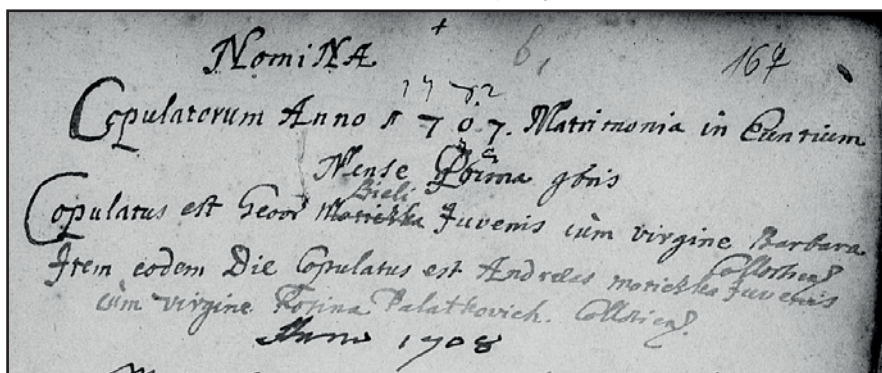
ešte pred začiatkom pôstu. V letnom polroku svadby jednoducho nebývali. Najviac sobášov bývalo v novembri. Ani v našej malej dedine nebolo päť sobášov počas jedného dňa nič neobvyklé, ale našli sme deň, kedy sobášov bolo aj 10. V priebehu troch týždňov boli všetky vydajachtivé devy pod čepcom. Zaujímavý bol aj deň, kedy sa konali svadby. Od začiatku 18. storočia až do polovice 19. storočia boli sobáše bežne v nedeľu (asi kvôli pracovným sobotám na pánskom). Až neskôr sa presunuli na iný deň. Prekvapivo to však nebola sobota, ale pondelok.

Čo zaujímavé sobášne matriky v sebe ešte ukrývajú? Podobne ako v krstnej, aj v sobášnej matrike vidíme vývoj zaznamenávaných informácií. Spočiatku to boli záznamy veľmi skúpe na informácie, lebo obsahovali iba základné údaje. Zapisovali

najstarší záznam o svadbe a hneď je zaujímavý. V ten deň, v roku 1707, sa konali dve svadby. Asi bola veľmi dobrá svadobná oslava. Kňaz si totiž pomýlil mená ženichov, ktoré spätne prepisoval. Ženil sa Gregor Biely a bral si Barboru s nečitateľným priezviskom. Potom sa ženil Andreas Motyczka a bral si pannu Rosinu Palatkowich. Kňaz vymenil priezviská ženichov. Nevie, kedy si to všimol, ale spätne bol zápis upravený.

Pri porovnávaní sobášov so súčasnosťou udrie do očí ešte niekoľko zaujímavostí. U dnešných ľudí panuje povedomie, že naši predkovia, keďže do školy nechodili dvanaásť a viac rokov, sa brali vo veľmi skorom veku. Aj keď na začiatku 19. storočia nebolo nezvyčajné, že nevesta mala 16 alebo 17 rokov, neskôr sa vek sobášu posunul na 18 a viac rokov. Mládenci mali zvyčajne o 2-3 roky viac. Ako zaujímavosť možno spomenúť opakované sobáše ovdovených. Týchto môžeme vnímať cez rôzne optiky. Prvú sme už pred časom spomínali. Ak vdovcovi ostali malé siroty, potrebovali mamu, ktorá sa o ne postará, bude vychovávať a viesť domácnosť. Ak vdova ostala sama, hľadala oporu, lebo „nemáš chlopa, nemáš pravdy“ vtedy platilo väčšmi ako dnes. Druhú, určite zaujímavú skupinu, tvoril sobáš ovdovených starších párov. Možno to bola vec dožitia a doopatrovania. V minulosti bolo bežné, že sa sobášili aj napríklad šesťdesiatnici.

Ďalšou pikoškou je **zmena priezviska** nevesty. Aj keď sme na Slovensku, koncovka „-ová“ neexistovala. Každá nevesta mala pri krstnom mene uvádzané v mužskom rode (Anna Deviatek, Katarina Bielich). Aj po vydaji si žena nechala dievčenské

Výpis z matriky z roku 1707

sa mená novomanželov a ich status (či je to prvý sobáš – mládenec, panna, alebo či sa už ženil/vydávajú ako vdovci a vdovy). Až neskôr pribudli ďalšie údaje - mená svedkov a neskôr aj rodičov. O nejaký čas sa údaje dopĺňali o vek novomanželov alebo adresu. Tieto detaily sa ukazujú ako dôležité vodítko pri dohľadávaní rodinných príbehov či rodokmeňa. Veď aj dnes máme v dedine viacero rodín s rovnakými priezviskami a nebolo nič neobvyklé, že v rovnakom období boli viacerí s identickým krstným menom a priezviskom.

(Ne)Prehľadnosť prvotných záznamov je zrejme z uverejneného výpisu. Je v nej

meno, deti dostali a niesli otcovo priezvisko. Presvedčiť sa o tom môžeme v úmrtných matrikách, kde je uvedené pri žene dievčenské meno s dovetkom „vdova po XX“ alebo „manželka XY“. Ani na začiatku dvadsiateho storočia, kedy online kroniky končia, tomu nebolo inak.

Informácie na internete vyhľadal Ing.

Marek Švirloch

Spracovala Mgr. Marcela Švirlochová

Pokračovanie v budúcom čísle

Urbárska spoločnosť pristúpila k úprave porastu na Hôrke

Môj otec mal už cez osemdesiat. Vždy keď som ho viezol autom ku mne, do Klížskeho Hradišťa a prechádzali sme popod Hôrku, poznamenal: „Pamätaj si, už ja, keď som bol chlapec, tieto stromy takto vyzerali...” pomaly som na to už pozabudol. V závere minulého roka sa však na spomínanej lokalite začali diať zmeny. Ako viacerých občanov, aj mňa to zaujalo. Chcel som sa dozvedieť niečo bližšie. Nielen sám za seba, ale aj za našich čitateľov. O rozhovor som požiadal toho najpovolanejšieho. Predsedu Urbárskej spoločnosti Veľký Klíž Zdenka Belianskeho (49 r.).

Aký bol dôvod vypílenia borovic na severozápadnom svahu Hôrky? **Hlavným dôvodom výrubu okrajových borovic bolo v prvom rade zabezpečiť bezpečnosť okoloidúcich a predísť možným škodám na majetku. Niektoré stromy boli už značne naklonené nad cestnou komunikáciou a chodníkom. Je už vidieť, že niektoré začínajú vysychať a tým rastie ich riziko pre všetkých cestujúcich a okoloidúcich.**

Pri plánovaní realizácie sa spolupracovalo aj s vedením obce? **Na základe viacerých a opakovaných pripomienok občanov sme uvedenú situáciu riešili taktiež so starostom obce p. Ing. Antonom Stankom. Následne sme, ako vlastníci, ktorý zodpovedá za stav a „údržbu“ tohto pozemku, pristúpili ku riešeniu daného problému vykonaním ťažby rizikových stromov.**

Kedy sa práce realizovali?

V mesiaci december 2020 bol vydaný súhlas na vykonanie tejto ťažby borovice čiernej. Táto bola prevezená 22. decembra.

Kolko stromov bolo vypílených?

Jednalo sa o výrub 8 ks borovic čiernych, u ktorých bolo možné riziko ohrozenia hlavne zdravia občanov a taktiež pretrvávala možnosť ohrozenia majetku: autá, autobusy, elektrické vedenie, ale aj našej milý a peknej kaplnky pod Hôrku.... Nie-jedna poveternosťná zlá situácia môže mať ťažké následky. Nehovorím o tom, že každý z nás si chce vypravadiť dieťa do MŠ a šťastlivo s ním prísť domov každý deň.

Ako samotné práce prebiehali?

Ťažbové práce boli vykonané v nie najlepšom predvianočnom období. Odhodlanie, snaha bola a na výber nebolo... Bolo potrebné zabezpečiť bezpečnosť na komunikácii a jej následnú údržbu či už v piatok a potom v sobotu. Vyčistenie svahu, chodníka a komunikácie a odvoz materiálu. Všetky práce sa vykonávali za zlého sychravého a chladného počasia. Z dôvodu bezpečného spílenia boli borovice

postupne odvetvené z výsuvnej plošiny v korunách stromov a postupne spílované. Po-vedal: „Viac to nedám: 32 m koniec!“

Kto všetko sa na prácach podieľal?

...práce s plošinou zabezpečoval Dalibor BUBLA. Pilčické práce previedol Pavol Švec ml. a odvoz drevnej hmoty Róbert Hrmo. Môžem povedať, že to bolo obtiažne, vážne a sem tam aj veselé..... Som rád, že sa nič závažné nestalo a zvládli sme to. Vzhľadom na Vianočné sviatky a nepriaznivé počasie nám zostáva ešte spracovať zvyšnú drevnú hmotu a vyčistiť svah nad chodníkom. Celkom bude spracovaných 12,60 m³ drevnej hmoty.

Čo sa urobilo s drevnou hmotou po jej vyťažení?

Väčšina hmoty bude odpredaná na paletové sortimenty III. C kvality a zvyšok ako vlákna na energetické využitie.

Pri našom rozhovore si použil pre mňa doteraz nepoznaný názov Malá Hôrka....

Spomínaný porast „Malá Hôrka“ je vedený pod číslom 2644. Je to ochranný porast. Ohraničuje ho hlavná komunikácia pod Hôrku, cesta do Doliny, stará kamenná cesta na ihrisko a chodník od ihriska do Doliny. Celkom má porast výmeru: 9,49 ha. Porast je dvoj-etážový. Horná etáž porastu /staršia/ má 105 rokov a spodná etáž má 45 rokov. Spodná etáž mladšieho porastu má celkovú zásobu: 872 m³ a porast starší: 2.041 m³ väčšinou borovice čiernej, ale aj sosny a smreka. Na základe PSOL/Plánu starostlivosti o les/ 2020 - 2029 bol v tomto poraste navrhnutý stromový účelový rub v množstve: 60 m³.

Mám za to, že tento porast je v ochrannej zóne... Aký bude ďalší postup? **Áno, je to porast ochranný. Ťažba borovic bude postupne prebiehať len jednotlivým výberom po celej ploche porastu. Samozrejme tak, aby ťažba niektorých prestarnutých a suchých borovic bola šetrná voči mladému porastu a vznikli minimálne škody. Ako je vidieť pod borovicovým porastom sa nachádza hojné zmladenie duba, hraba, cera, borovice i smrekovca. Myslím si, že napriek tomu, že tu tieto stromy roky odolávali všetkým rizikám a záťažiam: sneh, vietor, podmosená zem, letné suchá, si stále zaslúžia veľkú pozornosť a úctu. Tento porast zostáva naďalej funkčný, pre nás potrebný a krásny na pohľad.**

Zdenko, čo by si ešte k danej téme chcel dodať?

Myslím si, že každý jeden mladý strom pod týmito 100-ročnými borovicami je vitálny. Verím, že sa tu bude následne a postupne dariť aj iným drevinám. Prajem všetkým, aby sa na každý strom pozerali s rešpektom. Želám pekný pohľad na rastúce stromy na Malej Hôrke, ale aj inde vôkol nás. Nech starý aj mladý porast naďalej „sleduje deti a kýva im“ na ceste do materskej škôlky a teší nás všetkých.

Ó, aké pekné zakončenie. Ďakujem za tvoj čas a za odpoveď. Želám tebe osobne, ako i urbárskej spoločnosti všetko dobré a veľa úspechov.

Peter Maťašeje

TESTOVANIE V NAŠEJ OBCI

(Dokončenie zo str. č. 1)

sa malo MOM (mobilné odberné miesto) registrovať. Pre registráciu sme urobili všetko potrebné, no nakoniec realita bola iná, lebo registrácia by bola vydaná až po testovaní zo zdĺhavých administratívnych dôvodov. Preto sme súhlasili a dohodli sa na spôsobe, že sme boli externým testovacím pracoviskom pre registrovanú obec Klátova Nová Ves, aby sme termín testovania stihli. Poďakovanie patrí ochotným a obetavým: MUDr. Jozef Matejíčka, Simónka Hudoková, Terka Urbanová, Janka Hudoková, Paulínka Maťašeje, Katka Melušová, Lukáš Valuch, Dušan Hudok, členovia DHZO Ferko Meluš, Jozef Minárik, Peťo Oravec, Vladko Maťašeje a zástupca armády Tomáš Štefčík. Obec tým, že sa rozhodla testovať počas troch dní, ako jediná v okrese Partizánske, vyšla našim občanom v ústrety, aby nenastali dlhé čakania. Áno, hlavne v prvý deň, keď väčšina to chcela mať za sebou, nastali čakania, ale veríme, že naša snaha sa celkom neminula účinku.

V piatok bolo otestovaných od 14,00 do 17,00 hod. 205 občanov, z toho 3 pozitívni. V sobotu od 7,00 do 17,00 hod. 218 občanov, z toho 2 pozitívni. V nedeľu 45 otestovaných z toho 1 pozitívny. Nie je to jednoduché obdobie, no treba byť disciplinovaní (ROR) a veriť, že túto epidémiu spoločne porazíme.

OcÚ

SPOLUPATRÓNI EURÓPY

(Dokončenie zo str. č. 1)

Sv. Cyril a sv. Metod pochádzali zo Solúna, ktoré bolo hlavným mestom Macedónska. Odtiaľ teda priniesli kresťanstvo na Veľkú Moravu. Približne o osemdesiat rokov predtým napísal sv. Pavol kresťanom v Solúne dva listy. Prvý začína slovami: „Pavol, Silván a Timotej solúnskej cirkvi v Bohu Otcovi a v Pánu Ježišovi Kristovi... Vzdávame Bohu vďaka za vás všetkých... Myslíme na dielo vašej viery, úsilie lásky a vytrvalosť nádeje... Vy ste napodobňovali nás i Pána, keď ste prijímali slovo, takže ste sa stali vzorom všetkým veriacim v Macedónsku a Achájsku. Lebo od vás sa Pánovo slovo rozšírilo nielen po Macedónsku a Achájsku, ale vaša viera v Boha sa stala známu na každom mieste“ (1 Sol 1, 1-8).

V tomto liste sv. Pavol chválí vieru kresťanov v Solúne, ich apoštolského ducha a misijnú činnosť. Ďakuje Pánu Bohu, že cez nich sa viera rozšírila po celom Macedónsku a Achájsku.

Zo Solúna sa vďaka sv. Cyrilovi a sv. Metodovi dostalo kresťanstvo aj k nám, na Veľkú Moravu. Preto tento list Solúňčanom môžeme považovať za osobitne blízky nám, teda náš. Ved' neskôr by sv. Pavol zahrnul medzi kraje misijného pôsobenia Solúňčanov aj Veľkú Moravu, teda aj Nitru, Bratislavu i Devín. Ďakoval by im za rozšírenie viery zo Solúna až sem, k našim praotcom.

My sme potomkovia tých otcov, ktorých naši vierozvestovia priviedli ku Kristovi a otvorili im bránu kresťanského života. Pre nás by mali byť postavami, na ktoré hľadíme a od ktorých sa učíme. Máme sa čo od nich učiť. A nielen my, ale celá Cirkev, ba celá Európa. Ich odkaz rozvíjame poznávaním Svätého písma, v ktorom nachádzame návod, ako dobre a múdro si usporiadať náš každodenný život.

Mons. Anton Kováčik, správca farnosti

(Poznámka autora: Najnovšie vydanie Svätého písma na Slovensku ponúka Vydavateľstvo IKAR v novembri 2020 v limitovanej edícii 777 kusov. Viac sa o ňom píše na strane č.2.)

NAŠI OTUŽILCI A ICH KÚPANIE POČAS SVIATKOV

Keď sa 12. decembra v našej Lázni vôbec po prvý krát v histórii objavili otužilci, bolo to riadne prekvapenie. Organizované predvianočné kúpanie bolo novinkou, ktorú sme s obdivom sledovali, či už priamo my, čo sme tam boli, ostatná verejnosť potom aj prostredníctvom reportáže vo vianočnom čísle. Nikto asi netušil, že rovnaký zážitok nám ľadové bzdochy, ako sa naši otužilci pomenovali, pripravili už onedlho.

Na Štedrý deň

Celý deň pršalo. Škaredý čas. No nie pre odvážnych a odhodlaných otužilcov. Krátko po štrnástej hodine sa v Lázni opäť otužovalo. Na rozdiel od ich prvého stretnutia, kedy sme v Lázni videli osem ľudí tentoraz pribudli ďalší traja. Celkom teda jedenásť ľudí. Deväť chlapov a dve dievčatá. Premiérovo mala zastúpenie aj Ješkova Ves. Odvahu vstúpiť do chladných vôd nášho jazierka nabral Máriaus Bielich. Čas strávený vo vode sa pohyboval okolo šiestich minút. My, diváci pod dáždnikmi, zababušení v zimných vetrovkách, sme opäť s obdivom sledovali toto nevšedné „predstavenie“ a každý z nás sa s istou dávkou nadsázky dušoval, že také niečo by snáď ani neprežili... To si ale nemysleli tí vo vode. V ponuke bolo ďalšie ľadové stretnutie...

Na Štefana

Miestnych otužilcov pozvali do Miloslavovej Zeme. Na Štefana. Zišlo sa ich desať. Okrem tých, ktorí mali za sebou dve predchádzajúce spoločné zimné kúpania,

sa tu objavil jeden nováčik, Vladimír Maťašeje. Vo vodách jazierka pobudli päť minút. Z brehu ich povzbudzovali viacerí rodinní príslušníci. Potom na otužilcov čakalo pohostenie v podobe horúceho čaju

rekordne najviac – štrnásť. Po prvýkrát privítali medzi sebou hostí. Mladých otužilcov - súrodencov z Topolčianok. Rekordný bol aj počet dievčat, tentoraz našli odvahu až štyri zástupkyne nežnejšieho pohlavia – Dorka, Žofka (jej prvá účasť v studenej vode), Eliška a Mária. Všetci odkazujú, že toto je spôsob na posilnenie imunity or-

Silvestrovské kúpanie v Lázni.

Foto - Andrej Stanko

od hostiteľa a vianočných koláčikov našej kolegyne Ing. Zuzany Holákovéj.

Silvestrovský bašavel

Takto nazvali svoje v poradí už tretie sviatočné stretnutie vo vodách Lázne naši otužilci. V tradičnom čase a pred pomerne početnou diváckou kulisou sa ich zišlo

ganizmu, a je jedno, v akom veku s tým začnete. Už pobyt do minúty a ponor nad kolená na začiatok má priaznivé účinky. Záujemcom o otužovanie radi podajú informácie, ako a kedy začať, ako postupovať. A o rok môžete byť medzi nimi.

Peter Maťašeje

Výročná schôdza OZ TU ŽIJEME – HIC VIVO

Rok 2020 bol iný ako tie predchádzajúce a iná bola aj výročná schôdza OZ, prebiehala v online priestore. Činnosť OZ bola oklieštená, ale i tak sme čo - to urobili. O svojich aktivitách pravidelne informujeme aj v Novom Cluse. Preto teraz iba

krátko zhrnieme, čo sa nám podarilo v roku 2020 uskutočniť.

Zo spoločenských podujatí to boli: Zimné kino, Karneval, Poďakovanie za úrodu, online Šarkaniáda, Martinská zbierka oblečenia, online koncert Smejka a Tanculienky, Vianočná pohľadnica pre seniorov. Niektoré naše projekty sú dlhodobejšie. Každý rok sa po kúsku posúvame vpred. Medzi takéto naše projekty patrí obnova Kaplnky sv. Jána Nepomuckého na Vrch hore. V tomto roku sme uskutočnili zhrnutie odkopov okolo základov, vymalovanie vnútorných priestorov a vonkajšej fasády. Na jar sa nám podarilo vybudovať základy na rozhladňu na Chotenovci. Dlhodobu sa staráme o starý cintorín. Vykonávame pravidelné kosenie a vyzdobenie hlavného kríža pred Dušičkami. V dôsledku pandémie bolo tento rok detské ihrisko otvorené pre verejnosť kratšie. Robili sme jeho pravidelnú údržbu, vykonávali bezpečnostné kontroly a dezinfekciu. Pokračovali sme v komunikácii s pamiatkovým úradom ohľadom obnovy kostola sv. Michala na cintoríne. Pripravovali a zbierali sme podklady na jeho obnovu.

Plány na rok 2021 sú stále ovplyvnené situáciou okolo pandémie. Spoločenské hromadné podujatia sa plánujú veľmi ťažko. Určite však pripravujeme online karneval a hlavne pre rodiny s deťmi sa chystáme spustiť v krátkom čase prekvapenie v prírode. Všetko v rámci protipandemických pravidiel. V roku 2021 plánujeme dokončenie prác obnovy kaplnky sv. Jána Nepomuckého na Vrch hore a pevne veríme, že aj dobudovanie a sprístupnenie rozhľadne na Chotenovci pre verejnosť.

Na záver chceme verejne poďakovať všetkým, ktorí našu činnosť podporili akýmkoľvek spôsobom – účasťou na podujatiach, finančne, dobrovoľníckou prácou... Osobitne by sme chceli poďakovať za pomoc: Lukášovi Valúchovi, Petrovi Dobiasovi, členom Klubu dôchodcov, členom Dobrovoľného hasičského zboru, členom spevokolu Chor de Clus a Kľizania, členom OZ Ježko Ochranárik, deťom a pani učiteľkám zo ZŠ Klátova Nová Ves, Tomášovi Mikoláškov, Miroslavovi Hazdovi, Nadežde Lojek, Petrovi Lojek, Alexandre Saskovej. V neposlednom rade obciam Veľký Klíž a Ješkova Ves za poskytnutie dotácií a spoluprácu.

Mgr. Zuzana Dolná, predseda OZ

**I
N
Z
E
R
C
I
A** Kľietky pre chov prepelíc, pasce na líšky a kuny, ľahne na vajčička, odchovne pre kuriatka, krmítka a napájачky, výstavné kľietky pre chovateľov, výbehy pre psíkov a hydinu, šklbačky, dojenie pre kravy, ovce a kozy, robíme rozvoz po celom Slovensku, viac na www.123nakup.eu, tel. 0907181800